

Nadya Aboyaakoub: 'We willen de inwoners vooral uitnodigen om te kijken wat ze zelf kunnen doen om problemen op te lossen.'

Wethouder nodigt veelklagers uit voor gesprek over openbare ruimte

Participatie staat centraal bij totstandkoming beheervisie openbare ruimte en groen in Nijkerk

'We hebben de nieuwe integrale visie beheer openbare ruimte zonder veel insprekingen door de commissievergaderingen gelooft', vertelt wethouder Aboyaakoub-Akkouh van de gemeente Nijkerk niet zonder trots. Debet aan dat succes is ongetwijfeld een intensieve dialoog met inwoners van de gemeente. De visie is de opmaat naar een nieuw groenbeleid, waarin de wethouder ook veel ruimte wil laten voor dialoog. Inspraak en participatie vormen de rode draad door het verhaal dat de wethouder houdt tijdens de fietstocht met Stad+Groen door Nijkerk.

Auteur: Paul van der Sneppen

In de nieuwe visie beheer openbare ruimte van de gemeente Nijkerk wordt nadrukkelijk verder gekeken dan de welbekende beeldkwaliteitsplannen. *Effectgestuurd* is het nieuwe adagium. Zoveel mogelijk beleidsdoelen uit verschillende domeinen, van sport tot sociaal en cultuur, moeten worden bediend. 'Zo levert de openbare ruimte vaak ook antwoorden op sociale vraagstukken', betoogt wethouder Aboyaakoub. 'We willen met deze visie bijvoorbeeld ook insteken op de fysieke en mentale gezondheid van inwoners. Denk aan het bestrijden van eenzaamheid. Een aantrekkelijke woonomgeving die uitnodigt tot ontmoetingen draagt zeker bij aan het terugdringen van eenzaamheid.' De integratie van de verschillende domeinen vindt Aboyaakoub belangrijk. Wat helpt, is dat de wethouder veel sociaal beleid in haar eigen portefeuille heeft, zegt ze. Ze heeft onder meer cultuur, sport en jeugd onder haar hoede. 'Dat maakt de lijnen korter en het schakelen makkelijker.'

In de artikelenreeks *Op de fiets met de wethouder* trekt Stad+Groen door het land om met bestuurders en groenexperts te praten over het groenbeleid in hun gemeente. Ditmaal maakten we met wethouder Nadya Aboyaakoub-Akkouh een fietstocht door de gemeente Nijkerk.

Participatie

Eén van de belangrijkste pijlers van de visie is participatie. 'De beleving en de tevredenheid van inwoners moeten centraal staan in de nieuwe visie en het daaruit voortvloeiende groenbeleid', zo legt de wethouder uit. 'Participatie houdt in dat onze inwoners bij alles worden betrokken. Wie een klacht heeft, wordt uitgenodigd om mee te denken over de oplossingen en de eigen rol daarin. Inwoners hoeven niet per se met ons te gaan schoffelen; we willen vooral veel ideeën en initiatieven oogsten.' Voor dat laatste is ook geld beschikbaar. Sinds

9 min. leestijd

OP DE FIETS

Vooral onkruid op verharding levert klachten op.

een paar maanden is er een loket waar aanvragen ingediend kunnen worden voor initiatieven in de buitenruimte. 'Daar zijn al leuke ideeën binnengekomen', vindt de wethouder. 'Zo is er een atletiekvereniging die hardloop- en wandelroutes wil uitzetten in de buitenruimte. Dit om mensen te stimuleren om meer te bewegen. Ook is er een origineel plan bedacht door de Lions Nijkerk om kinderen middels een soort bingokaart te stimuleren om zwerfafval op te ruimen. Ze kunnen daarmee prijsjes winnen.'

Onkruid

Aan ideeën geen gebrek, maar klachten zijn er ook nog steeds. Die gaan, zoals in veel gemeenten, vaak over onkruid op verharding. 'Daar is in het verleden op bezuinigd. We hebben afgesproken met de gemeenteraad dat we daar nu in gaan investeren. Bij *verzorgend onderhoud* gaan we van beeldkwaliteit B naar A.' Daarnaast wordt er ook wel geklaagd over sociale onveiligheid. 'Dan gaat het met name om verlichting. Er zijn plekken waar mensen zich 's avonds niet helemaal op hun gemak voelen.'

De inwoners zijn op verschillende manieren betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe *visie openbare ruimte*. Er zijn gesprekken gehouden, bijeenkomsten geweest in de verschillende wijken en er is een online enquête uitgezet. Daarnaast is er een top tien samengesteld van betrokken inwoners. 'Dat zijn de mensen die ons het vaakst benaderen met klachten, zorgen, opmerkingen en ideeën.'

Lastpakken

Die betrokken inwoners waren stuk voor stuk verbaasd dat ze door de gemeente werden benaderd. 'Ze hadden kennelijk de indruk dat wij ze als lastpakken ervaren, maar niets is minder waar. Ze zijn onze ogen en oren. Ze zien veel, zijn vaak een aanspreekpunt voor anderen in hun buurt en horen dingen van over de schutting waar wij geen weet van hebben. Eigenlijk zouden we wel gek zijn om geen gebruik te maken van wat deze inwoners ons aan informatie kunnen verschaffen.' De top tien is een groep van divers pluimage.

Voor alle doelgroepen is er ruimte voor ontmoetingen en bewegen in de buitenruimte.

Het zijn zowel mannen als vrouwen, jong en oud. Opmerkelijk is wel dat er ook veel relevante expertise in de groep vertegenwoordigd is. 'Denk aan mensen met vakkennis op het terrein van civiele techniek of mensen die veel verstand hebben van flora en fauna.'

Opkomst

Nog opmerkelijker vindt Aboyaakoub het dat niet één van de genodigden uit de top tien verstek heeft laten gaan. 'Ze waren verbaasd over onze uitnodiging, maar voelen zich daardoor wel gehoord. Ik was aangenaam verrast. Ik had niet durven hopen op 100 procent opkomst.' De gemeente Nijkerk bestaat uit de kernen Nijkerk, Nijkerkerveen, Hoevelaken en de buurtschappen Appel, Driedorp en Holkerveen. Onze fietstocht voert ons langs enkele afstappunten in Nijkerk. 'We zijn een forse gemeente, met een flink buitengebied bovendien. Daar valt heel veel over te vertellen, maar om praktische redenen heb ik besloten alleen een aantal highlights te laten zien in Nijkerk zelf, die onze nieuwe aanpak mooi illustreren.'

Schoffelen

De fietstocht start bij het gemeentehuis en voert eerst langs het Van Reenenpark in het stadshart van Nijkerk. Het is het oudste park in de gemeente, stammend uit de jaren dertig. Daar vertelt de wethouder over de renovatie van het park die het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden. De aanpak illustreert goed hoe de gemeente handen en voeten geeft aan participatie. De omwonenden waren intensief

Wadi's voor waterretentie en spel in de wijk Doornsteeg

De aannemer gebruikt in Nijkerk waar mogelijk elektrische gereedschappen.

betrokken bij het plan voor de herstructurering van het historische park. Maar ze blijven ook actief betrokken bij het onderhoud. 'Hier rollen omwonenden letterlijk de mouwen op om onderhoud te plegen. Een onderhoudsploeg van tien omwonenden onderhoudt het park onder begeleiding van de gemeentelijke dienst Dagelijks Beheer.'

Aboyaakoub gelooft niet in zelfbeheer zonder enige regie van de gemeente. 'Het is een utopie om te denken dat buurtbewoners het beheer helemaal zelf op zich kunnen nemen. Maar samen kan dat heel goed. Specialistisch werk

besteden we natuurlijk uit. De rest van het werk delen we op in kleine taken die we aan de vrijwilligers geven. Dat werkt heel goed zo.'

Hondenpoep

Die samenwerking tussen omwonenden en de gemeente bestendigt ook de betrokkenheid van de buurt. Aboyaakoub spreekt van *eigenaarschap*. 'Het zorgt ervoor dat mensen elkaar aanspreken op gedrag, bijvoorbeeld. Hondenpoep is zo'n terugkerend thema. Maar hier in het Van Reenenpark hebben we daar nauwelijks meer mee te maken. Mensen ruimen nu op wat hun honden laten vallen of spreken elkaar daarop aan.'

Maar het succes van dit participatieproject leunt ook zwaar op het feit dat de omwonenden van het Van Reenenpark goed georganiseerd zijn in een buurtvereniging. 'Daardoor kunnen er goede afspraken met de inwoners gemaakt worden zonder dat wij daar zelf steeds bovenop moeten zitten.' Wel heeft de gemeente een coördinator aangesteld die als intermediair dient tussen buurtbewoners en de gemeente. In de verdere uitrol van de nieuwe *visie beheer openbare ruimte* krijgt elke wijk een coördinator.

Blanco canvas

Het volgende afstappunt is in de vorig jaar opgeleverde woonwijk Doornsteeg, die nog volop in ontwikkeling is. Omdat de wijk zo nieuw is, kon deze dienen als blanco canvas voor het uitvoeren van de nieuwe visie. 'Dat heeft het wel makkelijker gemaakt om invulling te geven aan wat we willen', zegt de wethouder daarover. Daarom zijn die ambities in Doornsteeg niet blijven steken in het groenbeleid. Er is op alle fronten nagedacht over duurzaamheid. De wijk is van het gas af,

de afwatering van de woningen is van het riool ontkoppeld en op de daken liggen overal zonnepanelen.

Er is veel ruimte voor groen. Er zijn fruitbomen geplaatst en er zijn ruim bemeten wadi's aangelegd, die dankbaar worden gebruikt door buurtkinderen voor spel. In de wadi's zijn ook spelelementen aangebracht, keien en loopbruggetjes. We bezoeken de wijk op een zonnige dag en overal zijn kinderen, van heel klein tot aan pubers, aan het spelen of aan het hangen.

Aanbesteding

Even verderop in de wijk ontmoet de wethouder een werkploeg van hoveniersbedrijf Ter Riele uit Klarenbeek. Het bedrijf heeft dit jaar voor het eerst een tender van de gemeente Nijkerk gegund gekregen. Het is één van de drie bedrijven die de komende drie tot vier jaar ongeveer 80 procent van het groenonderhoud in de gemeente voor hun rekening nemen. De overige 20 procent doen de medewerkers van de gemeentelijke dienst Dagelijks Beheer. 'We hebben het werk aanbesteed middels een prestatiegericht EMVI-bestek. Bij de selectie van de aannemers voor dit bestek hebben we onder meer gekeken naar zaken als communicatieve vaardigheden', zegt Aboyaakoub. 'Voor aannemers die meer met planten hebben dan met mensen, is dit niet de beste klus.' Het is de bedoeling dat ook de uitvoerders, naast de coördinatoren in de wijken, een actieve rol gaan spelen bij de interactie tussen gemeente en buurtbewoners.

Spreekuur

Voor de uitvoerder betekent dat heel concreet ook dat die zijn mensen spreekuur laat houden op een openbare plek. 'Ter Riele heeft de afgelopen week voor het eerst iemand bij de super-

Ook de tiny houses voor tijdelijke bewoning staan in een leefbare omgeving met veel groen.

Hondenpoep is een terugkerend thema.

Leerlingen van scholengemeenschappen werken mee aan het onderhoud van de omgeving.

markt in de wijk Terrassen geposteerd, om met mensen in gesprek te gaan over het groenbeheer. We hebben dat van tevoren in onze communicatie aangekondigd, dat er iemand zou staan in herkenbare kleding. Uiteindelijk zijn uit die eerste exercitie maar liefst tien gesprekken met buurtbewoners voortgekomen. Ook wordt van de uitvoerders een *flexibele grondhouding* verwacht wanneer ze aanlopen

tegen spontane initiatieven in de openbare ruimte. 'Als kinderen in een stukje groen bijvoorbeeld een fietscrossbaan aanleggen, is het niet de bedoeling dat de gemeente die meteen opruimt. Buurtbewoners moeten de vrijheid krijgen om dit in afstemming te doen. Van de aannemers verwachten we dat ze hun werk dan aanpassen aan de nieuwe omstandigheid, of, waar mogelijk, een initiatief zelfs een steuntje in de rug geven. Belangrijk is dat ze met inwoners over zo'n initiatief in gesprek gaan.'

Elektrisch

De uitvoerders waarmee de gemeente werkt, moeten zich nadrukkelijk profileren in de wijken waar ze werken. Ze mogen zichtbaar zijn, maar liever niet hoorbaar. Ook daar is aan gedacht. 'Als je zo ver gaat in de verduurzaming als hier in de wijk Doornsteeg, wil je ook dat de aannemers elektrisch werken. Dat doet Ter Riele hier. Zelfs de maaier is elektrisch. Dat zie je nog niet zo vaak.'

Het volgende afstappunt op de fietstocht is in de wijk Spoorkamp, een bedrijventerrein langs de spoorverbinding tussen Harderwijk en Amersfoort. Aboyaakoub wil er laten zien hoe Nijkerk woonruimte creëert op bedrijventerreinen.

Tijdelijk

We stoppen bij een cluster van 28 tiny houses van bouwondernemer Heijmans. Het zijn sociale huurwoningen voor tijdelijke bewoning, maximaal twee jaar. 'Als je een bedrijventerrein wilt inrichten voor bewoning, moet je ook goed kijken naar de groenvoorzieningen die daarbij horen. Het ligt misschien voor de hand om te denken: ach, het is maar tijdelijk, maar daar denken wij anders over. Ook bij tijdelijke huisvesting hoort een groene omgeving die levenskwaliteit toevoegt.'

Het toevoegen van kwaliteit aan de buitenruimte houdt hier echter niet op bij het aanbrengen van groenvoorzieningen. Opmerkelijk is dat er ook speeltoestellen in het groen zijn geplaatst. 'Ja, dat verwacht je misschien niet, omdat het geen gezinswoningen zijn. Maar onder de spoedzoekers die hier wonen, zitten ook mensen die uit een scheiding komen. Daarom houden we hier ook rekening met de behoeften van bezoekende kinderen.'

Recreatiegebied

Speelruimte voor kinderen staat ook verderop

gepland, aan de rand van de wijk Doornsteeg. Voorbij een gloednieuwe school is een grote groene zone gepland, aan weerszijden van de Dammersbeek, die nu nog door weilanden meandert.

De weilanden worden omgetoverd tot een groen recreatiegebied. In de verte ligt, aan de A28, volkstuintencomplex Dammersbeek. 'Het complex moet meer geïntegreerd worden in het recreatiegebied. Dat betekent onder meer dat 's winters alle losse bebouwing weg moet. Denk daarbij aan kassen die zijn opgetrokken uit palen en plastic. Dat past niet in wat wij met dit gebied willen.'

Weerstand

Op weerstand stuit dat hier niet, vertelt de wethouder desgevraagd. 'Elke verandering kan weerstand oproepen, maar hier speelt dat niet. De gebruikers van het volkstuintencomplex zijn goed georganiseerd in een actieve vereniging. Dat helpt.'

Aan het eind van onze ronde door Nijkerk stoppen we nog even bij een weide waar schapen grazen. Nijkerk is zes jaar geleden al gestart met begrazing door schapen. Nu heeft de gemeente een slordige 250 schapen *in dienst*. Het past goed in de nieuwe beheervisie van de gemeente, vindt Aboyaakoub. 'Juist omdat deze manier van werken over zoveel meer gaat dan alleen groenbeheer. De kudde wordt ook bezocht door schoolklassen, in het kader van onderwijs. Er is ook jaarlijks een *lammetjesdag*, die druk bezocht wordt door ouders met kinderen.'

Zuinig

Het schapenproject is niet voortgekomen uit zuinigheid. 'Onder de streep is het waarschijnlijk zelfs iets duurder dan maaien', weet de wethouder. 'Maar zo willen we er niet naar kijken. Het is geen eerlijke rekensom. Als je het zo bekijkt, moet je alle positieve spin-off van zo'n schapenkudde in de gemeente gaan kwantificeren. Dat is een onmogelijke opgave. Waar het om gaat, is dat deze manier van begrazen ook aan veel andere beleidsdoelen bijdraagt. Het is bijvoorbeeld goed voor de biodiversiteit en het brengt mensen samen. De waarde daarvan is niet in geld uit te drukken.'

